

Ο Πολιτισμός φτιάχνει μνήμες εμπιστοσύνης

ΤΑΚΗΣ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - ALI TUNCAY: Ό,τι χωρισμένοι καταστρέψαμε, ενωμένοι να τα διασώσουμε

Για την τεράστια συμβολή τους στην καταγραφή, διατήρηση και αποκατάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς όλων των κοινοτήτων στην Κύπρο και λόγω του ότι οι δράσεις τους προωθούν την ιδέα της ειρηνικής συνεργασίας και μπορούν να αποτελέσουν παράδειγμα για τους νέους στο νησί, οι επικεφαλής της Τεχνικής Επιτροπής Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Τάκης Χατζηδημητρίου και Ali Tuncay, τιμήθηκαν πρόσφατα με το Βραβείο του Ευρωπαϊκού Πολίτη 2015. Τα εφτά χρόνια λειτουργίας της Επιτροπής άρχισα να αποδίδουν καρπούς. Ολοκληρώνεται η πρώτη λίστα μνημείων που διασώθηκαν και ετοιμάζεται η δεύτερη, χρειάζονται όμως οικονομική στήριξη για να υλοποιηθούν τα έργα που προγραμματίζονται.

-Τι σημαίνει για σας το Βραβείο του Ευρωπαϊκού Πολίτη 2015;
-Ali Tuncay: Δεν είναι ένα βραβείο που δόθηκε σε μας, αλλά μια αναγνώριση της δουλειάς όλων της Τεχνικής Επιτροπής Πολιτιστικής Κληρονομιάς, διότι δεν είναι μόνο ο Τάκης και εγώ, έχουμε πολλούς συνεργάτες και ειδικούς.

-Τάκης Χατζηδημητρίου: Συμφωνώ με τον Ali, γι' αυτό θα ήθελα να αναφέρω τα ονόματα των συνεργατών μας. Από ελληνοκυπριακής πλευράς μετέχουν: Αθηνά Παπαδοπούλου, Γλαύκος Κωνσταντινίδης, Ιωάννης Καρής, Σώτος Κτωρής, Η Τεχνική Επιτροπή συνεργάζεται στενά και με το Συμβουλευτικό Σώμα που είναι ο εκτελεστικός της βραχίονας και που το αποτελούν οι: Θέμος Δημητρίου, Χριστόδουλος Χατζηχριστοδούλου, η Έυη Φιούρη και η αρχιτέκτονας Άντρη Σωφρονίου, ως επιμελήτρια των έργων. Από την Επιτροπή, στα εφτά χρόνια της λειτουργίας της, πέρασαν και πολλοί άλλοι, τη συμβολή των οποίων πάντα θυμόμαστε με εκτίμηση.

Χρειάζομαστε χρήματα για να υλοποιήσουμε τα έργα που προγραμματίζουμε

Από τουρκοκυπριακής: Ali Tuncay, Ali Kanli, Figen Caner, Mehmet Kanan, Mustafa Hasim Altan και τα μέλη του Συμβουλευτικού Σώματος: Ilkay Feridun, Belgin Sakalli, Ozge Samioğlu, Ceren Kurim, Reyhan Bilgeer. Η δουλειά που γίνεται είναι ομαδική και εργαζόμαστε με πολύ φιλελεύθερο τρόπο. Υπάρχει η ευχέρεια ελεύθερης συζήτησης και υποβολής προσωπικών απόψεων όμως στο τέλος συναντιόμαστε όλοι με κοινές θέσεις για την προώθηση του κοινού σκοπού. Είμαστε όλοι προσανατολισμένοι στη συντήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, η οποία έχει τη δύναμη να φτιάχνει μνήμες ειρήνης, εμπιστοσύνης και σεβασμού.

-Εσείς ως οι επικεφαλής...
-Ali Tuncay: Είμαστε η φωνή της Επιτροπής.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Χωρίς τους συνεργάτες μας δεν θα είμαστε επικεφαλής.
-Πώς κτίσατε αυτή την επικοινωνία;
-Ali Tuncay: Πρέπει να παραδεχτώ ότι δεν είχα προηγούμενες επαφές με Ελληνοκυπρίους, διότι ανήκοι στη γενιά που μεγάλωσε μετά το '74. Γεννήθηκα στην Αμμόχωστο το 1967 και δεν έχω μνήμες από την κοινή ζωή Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Είμαι θύμα του πολέμου του 1974. Ο πατέρας μου σκοτώθηκε στον πόλεμο στην Αμμόχωστο. Η μητέρα μου ζούσε με το πένθος της, πήγαινε στο κοιμητήριο, προσευχόταν για τον πατέρα μου αλλά ποτέ δεν κατηγόρησε κανένα. Έτσι μεγάλωσα. Με την Τεχνική Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς είχα για πρώτη φορά τη δυνατότητα να συνεργαστώ, να μιλήσω, να καταλάβω τους Ελληνοκυπρίους.

-Ήταν δύσκολο στην αρχή;
-Όχι, δεν ήταν δύσκολο. Χρειάστηκε όμως ένα διάστημα ώστε να μπορέσει να καταλάβει ο ένας τον άλλο, να δομήσει τις προσδοκίες ο ένας τον άλλο, να βρούμε το κοινό έδαφος, την κοινή γλώσσα. Μιλούσαμε πολύ για μίνες.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Από την πρώτη μέρα που συναντηθήκαμε ως Επιτροπή είχαμε πάρει σημαντικές αποφάσεις. Παραδεχτήκαμε ότι είχαμε ξο-

ΦΩΤΟ: ΚΑΤΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΚΥΠΕ

Σύντομα τα σχέδια για τη β' φάση στον Απόστολο Ανδρέα

-Δουλεύετε κόντρα στον χρόνο που έχει ήδη καταστρέψει ένα μεγάλο αριθμό μνημείων...

-Τάκης Χατζηδημητρίου: Ναι, έχετε δίκαιο, αυτό που χρειαζόμαστε τώρα είναι χρήματα, διότι έχουμε τη λίστα προτεραιοτήτων αλλά όχι τα οικονομικά μέσα για να προχωρήσουμε.
Ali Tuncay: Μέχρι τώρα η Ευρωπαϊκή Ένωση μας έδωσε 6,7 εκατομμύρια ευρώ, το ΕΒΚΑΦ 2,5 εκατομμύρια για τον Απόστολο Ανδρέα και η Εκκλησία της Κύπρου άλλα τόσα για την αναστήλωση του Αποστόλου Ανδρέα. Αυτοί είναι οι δωρητές μας. Χρειαζόμαστε χρήματα για να υλοποιήσουμε τα έργα που προγραμματίζουμε. Έχουμε και τα μικρά έργα στα οποία επικεντρώναμε αυτό τον καιρό, όπως η τοποθέτηση ενός παραθύρου ή μιας πόρτας που λείπουν, τα οποία βοηθούν πάρα πολύ. Μετά έχουμε τα έργα μεσαίου μεγέθους όπως είναι η εκκλησία του Αγίου Αυξέντιου ή το Χαμάμ στην Πάφο και μετά τα μεγάλα έργα όπως είναι ο Απόστολος Ανδρέας, ο Πύργος του Οθέλλου, ο Άγιος Παντελεήμονας.
-Πώς πάνε οι εργασίες στον Απόστολο Ανδρέα;
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Η πρώτη φάση εξελίσσεται πάρα πολύ καλά. Τώρα ξεκινήσαμε να σκεφτόμαστε το δεύτερο στάδιο που περιλαμβάνει το μεσαιωνικό εκκλησάκι και το αγίασμα. Η πρώτη φάση που αφορά τη μεγάλη εκκλησία θα ολοκληρωθεί

το καλοκαίρι του 2016. Γίνεται εξαιρετική δουλειά. Όλα τα χρήματα έχουν βρεθεί. Ζητήσαμε να μας δοθούν τα σχέδια για τη δεύτερη φάση, που θα τα έχουμε σύντομα, ώστε να είμαστε έτοιμοι για να βγούμε έγκαιρα σε προσφορές.
-Ali Tuncay: Είναι πολύ σημαντικό το ότι ένας Τουρκοκύπριος εργολάβος δουλεύει μαζί με ένα Ελληνοκύπριο. Το ίδιο οι μηχανικοί. Είναι ένα δικονομικό έργο. Τους επισκεπτόμαστε κάθε μήνα και λαμβάνουμε καθημερινά αναφορές για την πρόοδο του έργου.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Η συνεργασία των ανθρώπων στον έργο αυτό είναι εξαιρετική. Το ίδιο ζούμε και εμείς στην Επιτροπή. Όταν αντιμετωπίσουμε κατασκευαστικά προβλήματα, έχουμε κοινή αντιμετώπιση, κοινές γραμμές. Αρχίσαμε να μαθαίνουμε τη γλώσσα ο ένας του άλλου.
-Ali Tuncay: Κάποιες φορές μιλούμε αγγλικά και καταλήγουμε να χρησιμοποιούμε τη γλώσσα του άλλου.
-Ποια θα είναι τα επόμενα μεγάλα έργα σας;
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Το επόμενο μεγάλο έργο είναι ο Άγιος Παντελεήμονας. Τελείωσαν τα σχέδια, κατακυρώθηκε η προσφορά και αναμένουμε μια τελευταία τυπική διαδικασία για να υπογραφούν τα συμβόλαια με τον εργολάβο. Αυτά θα γίνουν εντός των ημερών.

δέψι μεχρι τότε πολλή προσπάθεια στο να κατηγορούμε ο ένας τον άλλο και το αποτέλεσμα ήταν μεγαλύτερη καταστροφή των μνημείων μας. Αποφασίσαμε να αλλάξουμε τακτική, να συνεργαστούμε, με κεντρικό μας σύνθημα: «Ό,τι χωρισμένοι καταστρέψαμε, ενωμένοι να τα διασώσουμε». Δημιουργήσαμε ένα κοινό στόχο. Το επόμενο ήταν να καταλάβουμε ο ένας τον άλλο, έπρεπε να βρούμε τη δική μας γλώσσα μακριά από όπες ήμασταν συνηθισμένοι. Καταφέραμε να κτίσουμε εμπιστοσύνη μεταξύ μας. Προσπαθήσαμε να ερμηνεύσουμε την έννοια της πολιτικής κληρονομιάς και ξεκινήσαμε να δουλεύουμε δημιουργώντας μια λίστα από μνημεία, βάζοντας προτεραιότητες. Είχαμε την στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Καταγράψαμε περισσότερο από 900 μνημεία και ανάμεσα τους 140 με πολύ αναλυτική μελέτη. Μετά επέλεξε 40 μνημεία που ήταν σε μεγαλύτερο κίνδυνο κατάρρευσης.
-Ali Tuncay: Όπως είπα και ο Τάκης, πριν την σύσταση της Τεχνικής Επιτροπής υπήρχε το παιχνίδι

της επίρριψης ευθυνών της μιας πλευράς στην άλλη. Βρήκαμε τα κοινά σημεία για να διασώσουμε τα μνημεία μας. Καταφέραμε με την Τεχνική Επιτροπή να δημιουργήσουμε την κοινή αντίληψη. Πριν ετοιμάσουμε τη λίστα με τις προτεραιότητες είχαμε επισκεφτεί εκατοντάδες μνημεία σε όλη την Κύπρο και εξακολουθούμε να επισκεπτόμαστε. Η δουλειά μας ξεκίνησε με τα έργα πρώτης προτεραιότητας τα οποία τελειώσαμε και πολύ σύντομα θα ετοιμάσουμε μια καινούργια λίστα με προτεραιότητες.
-Θα παραδώσετε στις 2 Ιουλίου τον Πύργο του Οθέλλου στην Αμμόχωστο, ανακαινισμένο και συντηρημένο σε μια ξεχωριστή τελετή...
-Ali Tuncay: Ναι, την περασμένη βδομάδα παραλάβαμε την εκκλησία του Αγίου Αυξέντιου στην Κώμη Κεπήρ η οποία έχει αναστηλωθεί, στο πλαίσιο του Προγράμματος του UNDP-Συνεργασία για το Μέλλον.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Ο Αλί ανέφερε ότι πηγαίνουμε και επισκεπτόμαστε τα μνημεία. Από το πρώτο λεπτό της δημιουργίας της Τεχνικής Επιτροπής

Δεν κολλούμε στα προβλήματα ούτε τα μεγαλοποιούμε...

-Η απουσία συνεννόησης για δεκαετίες άφησε στο έλεος της μοίρας τους μνημεία ιστορικής σημασίας, πολλά εκ των οποίων βρίσκονται ακόμα σε κατάσταση τραγική και δύσκολα αναστρέψιμη. Γιατί χρειάστηκαν 4-5 χρόνια μέχρι να φανεί το έργο σας;
-Ali Tuncay: Διότι ξοδεύσαμε γύρω στα δυο χρόνια για να καταλάβει ο ένας τον άλλο, να καταφέρουμε να κτίσουμε τον απαραίτητο μηχανισμό. Είμαστε δυο διαφορετικές Επιτροπές από τις δυο πλευρές που έπρεπε να βρούμε τους τρόπους επικοινωνίας και συνεργασίας, τον κοινό μηχανισμό. Επισκεπτόμαστε τα μνημεία στο νησί, καταγράψαμε τις ανάγκες, προσπαθήσαμε να ετοιμάσουμε τις προτεραιότητες. Έπρεπε να κάνουμε την αναγκαία προετοιμασία, η οποία ήταν χρονοβόρα.

-Τάκης Χατζηδημητρίου: Ήταν πολύ σημαντικός ο τρόπος με τον οποίο δημιουργήθηκε η Τεχνική Επιτροπή. Μετέχουμε με την προσωπική μας ιδιότητα και συζητούμε ελεύθερα με κεντρική επιδίωξη την πραγμάτωση του κοινού στόχου. Δεν αντιπροσωπεύουμε καμία υπερεία ή ίδρυμα. Όταν συναντιόμαστε προσπαθούμε να μιλούμε ειλικρινά και ελεύθερα. Λαμβάνουμε αποφάσεις και τις υλοποιούμε με την έγκριση βέβαια των δυο ηγετών ή τα εξουσιοδοτημένα από τους ηγέτες πρόσωπα. Οι βασικές αποφάσεις έτυχαν της έγκρισης των ιδίων των ηγετών. Αναφέρω μια ιδιαίτερη στην ίδρυση του Συμβουλευτικού Σώματος και του καταλόγου προτεραιοτήτων για τα έργα.
-Υπήρξαν δύσκολες στιγμές;
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Βρήκαμε τη δική μας μέθοδο για να ξεπερνάμε τις δύσκολες στιγμές. Όταν αντιμετωπίζουμε μια δυσκολία δεν

Το πρόβλημα είναι τεράστιο και πολύ μεγάλο ο αριθμός των μνημείων που πρέπει να αναστηλωθούν και να διασωθούν

κρυσσοουμε αδιέξοδο, απλά αλλάζουμε δρόμο. Το αφήνουμε για λίγο και το ξαναεξετάζουμε ή επιλέγουμε ένα μικρότερο θέμα το οποίο δεν είναι επίμαχο ώστε να μην κλείσει ο δρόμος. Μπορεί να βγούμε από τον αυτοκινητόδρομο για να πάρουμε ένα μικρό δρομάκι που θα μας οδηγήσει στον ίδιο προορισμό.
Ali Tuncay: Ποτέ δεν κολλούμε στα προβλήματα, δεν τα μεγαλοποιούμε, δεν τασκωνόμαστε. Πάντα σκεφτόμαστε την ευαισθησία του άλλου και ο στόχος μας είναι η διάσωση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.
-Πότε ήταν η πρώτη φορά που βρεθήκατε σε ένα καταστραμμένο μνημείο;
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Η περιήγηση της πατρίδας και η θέαση των καταστροφών είναι απίστευτα οδυνηρή. Ο πόνος που προκαλούν είναι το κόστος της συμφοράς που έπληξε τον τόπο μας. Η Κύπρος είναι ένας φραϊότατος τόπος προικισμένος με φυσικές επιδιώξη την πραγμάτωση του κοινού στόχου. Δεν αντιπροσωπεύουμε καμία υπερεία ή ίδρυμα. Όταν συναντιόμαστε προσπαθούμε να μιλούμε ειλικρινά και ελεύθερα. Λαμβάνουμε αποφάσεις και τις υλοποιούμε με την έγκριση βέβαια των δυο ηγετών ή τα εξουσιοδοτημένα από τους ηγέτες πρόσωπα. Οι βασικές αποφάσεις έτυχαν της έγκρισης των ιδίων των ηγετών. Αναφέρω μια ιδιαίτερη στην ίδρυση του Συμβουλευτικού Σώματος και του καταλόγου προτεραιοτήτων για τα έργα.
-Υπήρξαν δύσκολες στιγμές;
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Βρήκαμε τη δική μας μέθοδο για να ξεπερνάμε τις δύσκολες στιγμές. Όταν αντιμετωπίζουμε μια δυσκολία δεν

νται, προσεύχονται εκεί, είναι ένα κοινό μνημείο.
-Το σκεπτικό της Βράβευσης του Ευρωπαϊκού Πολίτη 2015 μιλά για την τεράστια συμβολή σας στην καταγραφή, διατήρηση και αποκατάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς όλων των κοινοτήτων στην Κύπρο.
-Ali Tuncay: Για μας είναι κοινή κληρονομιά, κοινός πλούτος.
-Χρειάστηκε να πείσετε τους πολιτικούς;
-Ali Tuncay: Από την αρχή δεν αντιμετωπίσαμε κανένα πρόβλημα, ούτε με τον κ. Ταλτ, ούτε με τον κ. Έρογλου ούτε τώρα με τον κ. Ακιντζί. Πάντα μας στηρίζουν.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Ποτέ δεν είχαμε πρόβλημα με τους πολιτικούς. Τα μέλη της Τεχνικής Επιτροπής διορίστηκαν από τον Πρόεδρο Χριστόφια και αναεώθησε ο διορισμός τους από τον κ. Αναστασιάδη αμέσως μετά την εκλογή του. Η ανανέωση της θέσεως βοήθησε ώστε να μπορέσει η ΤΕ να κερδίσει χρόνο και να προωθήσει τα έργα που είχε προγραμματισμένα.

Μοντέλο συνεργασίας των δύο κοινοτήτων η Τεχνική Επιτροπή για τον Πολιτισμό

-Πότε θα παραλάβετε το Βραβείο του Ευρωπαϊκού Πολίτη για το 2015;
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Τα βραβεία θα απονεμηθούν, στην παρουσία όλων των μελών της ΤΕ, σε εκδήλωση που θα διοργανωθεί από το Γραφείο του Ευρωπαϊκού Βουλευτή στην Κύπρο αρχές Ιουλίου στο Σπίτι της Ευρώπης στη Λευκωσία. Τον Οκτώβριο θα πραγματοποιηθεί ειδική εκδήλωση στις Βρυξέλλες, οπότε θα έχουμε και την ευκαιρία να συναντήσουμε εκπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής για να τους ενημερώσουμε και να ζητήσουμε αύξηση της οικονομικής βοήθειας.
-Με τι συναισθήματα θα το παραλάβετε;
Πρώτα από όλα θα το παραλάβουμε στο όνομα όλων των μελών της Επιτροπής και τους ανθρώπους με τους οποίους συνεργαζόμαστε διότι όπως είπαμε είναι συλλογική δουλειά. Όλοι μας ξέρουμε ότι μας περιμένει πάρα πολύ μεγάλη δουλειά. Έχουμε μια τεράστια λίστα από θέματα που εκκρεμούν και χρειάζονται οικονομική στήριξη ώστε να μπορέσουμε να ολοκληρώσουμε το έργο μας.
-Ποια έργα περιμένουν σειρά;
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Δεν μπορούμε να τα ανακοινώσουμε αυτή την στιγμή, προχωρούμε βήμα-βήμα και δεν θέλουμε να εκθεθούμε. Δυστυχώς μέχρι τώρα δεν μπορούμε να ικανοποιήσουμε όλους.
Ali Tuncay: Προχωρούμε με βάση τα κριτήρια που θέσαμε, την ιστορική σημασία, την σημασία για την κοινωνία, ο κίνδυνος κατάρρευσης κλπ.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Το σημαντικό για μας είναι οι ο αριθμός των εκκλησιών που κινδυνεύουν έγινε μικρότερος. Για μένα ο Απόστολος Ανδρέας και ο Άγιος Παντελεήμονας που είναι παγκύπριας ακτινοβολίας θρησκευτικά ιδρύματα, αποτελούν ένα άξονα πάνω στον οποίο στηρίζαμε για να προωθηθούν τη συντήρηση και των μνημείων των διαφόρων κοινοτήτων.

«Δουλεύουμε για τον πολιτισμό της ανθρωπότητας»
-Ali Tuncay: Θα ήθελα να τονίσω ότι είμαστε ένα μοντέλο στο πως τα πράγματα θα μπορούσαν να δουλέψουν ανάμεσα στις δυο κοινότητες. Συνεργαζόμαστε, εμπιστευόμαστε ο ένας τον άλλο, μιλούμε με ειλικρίνεια.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Δημιουργήσαμε οικογενειακές σχέσεις.
-Ali Tuncay: Πιστέψτε με όταν καταφέρουν Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι να συνεργαστούν μπορούν να πετύχουν πάρα πολλά. Χωρίς συνεργασία και εμπιστοσύνη δεν μπορούμε να προχωρήσουμε.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Η Τεχνική Επιτροπή συνέχισε να λειτουργεί, με παράτρηση των ηγετών, ακόμη και την δύσκολη περίοδο που είχαμε διακοπές οι συνομιλίες. Εμείς συνεχίσαμε το έργο μας χωρίς πρόβλημα δίνοντας το μήνυμα στον κόσμο ότι είναι δυνατή η συνεργασία.
-Ali Tuncay: Η πραγματική συνεργασία είναι προς καλό όλων μας.
-Συμφωνείτε με την άποψη της Τσιπάνια Τζενέρο ότι «αναμφίβολα τα πράγματα έχουν αλλάξει στο νησί και μια νέα ατμόσφαιρα μας περιβάλλει»;
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Διέφρασαν στο Τύπο πληροφορίες που αφορούν και την Επιτροπή μας. Ελπίζω ότι με την βοήθεια των ηγετών να εξασφαλίσουμε περισσότερα χρήματα ώστε να γίνουμε πιο αποδοτικοί και να δικαιώσουμε με μεγαλύτερη επάρκεια τον σκοπό για τον οποίο ιδρύθηκε η ΤΕ.
-Ali Tuncay: Δεν δουλεύουμε μόνο για τους Τουρκοκύπριους και Ελληνοκύπριους αλλά για τον πολιτισμό της ανθρωπότητας.

Χρειαζόμαστε στήριξη για τη διάσωση των μνημείων

-Τι ενέργειες κάνετε ώστε να βρείτε χορηγούς;
-Ali Tuncay: Από το 2010 η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει κάθε χρόνο ένα κονδύλι μέσω του Ευρωκοινοβουλίου στην Επιτροπή μας. Αυτά τα χρήματα προέρχονται από το ποσό που δίνεται από το Ευρωκοινοβούλιο για την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Πολύ συχνά μου λένε οι Τουρκοκύπριοι ότι αισθάνονται να τους στερούν ένα δικό τους ποσό. Θα πρέπει η ΕΕ να μας δίνει από έναν άλλο προϋπολογισμό τη χορηγία.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Χρειαζόμαστε οικονομική στήριξη διότι οι ανάγκες είναι πολλές και θα μπορούσαμε να κάνουμε πολύ περισσότερα. Παλεύουμε με το χρόνο. Απομένουν πάρα πολλά να γίνουν στο χώρο της διάσωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
-Ali Tuncay: Αναγκάζομαστε να κάνουμε την ελάχιστη αποκατάσταση, όχι την πλήρη αποκατάσταση, για να σταματήσουμε την καταστροφή.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Προσπαθούμε να προφυλάξουμε τα μνημεία από την καταστροφή και εκεί όπου μπορούμε ολοκληρώνουμε τις αναπλάσεις, όπως στη Δένεια και σε Ευρέτου, Άγιο Νικόλαο, Παναγία στο Τραχώνι Κυθρέας, Άγιος Αυξέντιος. Ξεκινήσαμε τα τρία αυτά μνημεία μόνο για στήριξη και στην πορεία αποφασίσαμε να τελειώσουμε την αναστήλωση.
-Ali Tuncay: Το ίδιο έγινε και στη Δένεια, υπήρχαν μόνο δυο τοίχοι και στην πορεία είδαμε ότι μπορούσαμε να βάλουμε μια πόρτα και οροφή και το τελειώσαμε.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Η Δένεια ήταν μικτό χωριό και ήταν υπέροχο το συναίσθημα την ημέρα που συναντηθήκαμε οι κάτοικοι για να παραλάβουν την εκκλησία. Στον Άγιο Αυξέντιο το ίδιο, ήταν μικτό χωριό, συναντήθηκαν μετά από τόσα χρόνια, ήταν απίστευτη η φιλοξενία τους προς εμάς. Δεν μπορείτε να φανταστείτε πόσο αυτό εμπλουτίζει τη ζωή μας.
Ali Tuncay: Κτίζουμε εμπιστοσύνη ανάμεσα στις δυο κοινότητες διότι αναστηλώνουμε τα σημαντικά γι' αυτούς μνημεία. Καταφέρουμε να γιαιτρεύουμε πληγές του παρελθόντος, του διαχωρισμού και της άγνοιας. Τα μνημεία μένουν στις κοινότητες και τα προσέχουν οι κάτοικοι.
-Τάκης Χατζηδημητρίου: Αυτό που ζούμε εμείς στην Επιτροπή είναι πολύ διαφορετικό από την πολιτική ατμόσφαιρα που βλέπουμε.

Καταφέρνουμε να γιαιτρεύουμε πληγές του παρελθόντος, του διαχωρισμού και της άγνοιας